

'Sjetva 2022'

Автор(и): Растителна защита
Дата: 13.10.2022 Брой: 10/2022

Uljana repica je prvi usjev koji se sije u jesen. Optimalno vrijeme sjetve je krajem kolovoza. Međutim, budući da je vlaga tla ograničavajući čimbenik, u slučaju dugotrajne suše potrebno je pričekati prve rujanske kiše. Ovisno o regiji u kojoj se taj usjev uzgaja, treba imati na umu da prije početka zimskih mrazeva biljke moraju imati formiranu rozetu s 6–8 listova i dobro razvijen korijenski sustav. Nadamo se da ste ispunili "zahtjeve" uljane repice da tlo bude dobro pripremljeno, bez grudvica, jer su sjemenke vrlo sitne i zahtijevaju čvrstu podlogu za sjetvu. Osnovnom obradom trebali ste primijeniti fosforna i kalijeva gnojiva, dok su dušična gnojiva obavezna za prihranu. Nutritivni status tla i stopa gnojidbe najtočnije se određuju nakon analize tla svakog konkretnog polja. Već je sredina listopada i sjetva uljane repice je činjenica, pa je samo bilježimo. Ali od sada počinju aktivnosti njege za nicale biljke uljane repice, kojima prijete opasni štetnici i bolesti koji mogu ugroziti prinos. Koji su to?

Репичина piljuga – *Anthalia rosae***Šteta**

U jesen se razvija treća generacija štetnika. Odrasle piljuge lete do kraja listopada i polažu jaja na kotiledone i prve prave listove. Mlade ličinke se hrane na donjoj strani listova, izgrizajući ih u obliku malih udubljenja. Kako rastu, izgrizaju rupe u lisnim pločama, koje se postupno povećavaju, također izgrizaju rubove, a kasnije potpuno konzumiraju lisnu ploču, ostavljajući samo glavne žile. Nakon završetka razvoja, ličinke se ukopavaju u tlo i tamo ostaju prezimiti.

Suzbijanje

Kemijsko suzbijanje provodi se pri ekonomskom pragu od 2–3 ličinke/m² ili 2–3 oštećene biljke/m².

Registrirani insekticidi za suzbijanje: KARATE ZEON 5 CS – 15 ml/da; CITRIN MAX – 5 ml/da.

Репичина stabljikova buha – *Psylliodes chrysocephala*

Šteta

Štetnik je široko rasprostranjen i pri visokoj gustoći populacije uzrokuje ogromnu štetu. Razvija jednu generaciju godišnje. Prezimljava kao jaje, ličinka i odrasli kukac. U rujnu odrasli kukci počinju intenzivno hranjenje i od kraja ovog mjeseca do sredine prosinca polažu jaja. Tek izlegnute ličinke u početku probijaju epidermu stabljike, a kasnije peteljke i središnje žile listova. Dio njih izlazi u proljeće. Slična vrsta repičinoj stabljikovoj buhi je **Mala repičina stabljikova buha**. Ostale štetne vrste na uljanoj repici su **crna, svjetlonoga, valovitopruga, lanena, konopljina** i druge vrste **buha**.

Suzbijanje

Kemijsko suzbijanje provodi se pri pragu štete od: **2 odrasla kukca/m² pri nicanju; 4 odrasla kukca/m² nakon pojave 3. lista; 3–5 ličinki po biljci**. Registrirani insekticidi za suzbijanje: DEKA EC – 30 ml/da; MAVRIK 2 F – 20 ml/da; CITRIN MAX – 5 ml/da.

Репичин listožder – *Entomoscelis adonidis*

Šteta

Kornjaši napadaju rano posijanu uljanu repicu i hrane se listovima. Pri visokoj gustoći populacije mogu prorijediti sklop. U dugoj i toploj jeseni s malo oborina štetne su ličinke. One se hrane lisnom masom uljane repice, potpuno je uništavajući i ostavljajući samo žile.

Suzbijanje

Suzbijanje se provodi pri pragu štete od: **2–3 kornjaša/m²** pri nicanju.

Repičin stabljikov kljunorožac – Ceuthorrhynchus picipennis

Šteta: Štetne su ličinke štetnika; one prave hodnike u lisnim peteljkaма, a zatim prelaze u stabljiku. U slabih biljaka s tankim i kratkim lisnim peteljkaма već u jesen dolaze do središnjeg dijela stabljike i probijaju se u vegetacijski vrh. Takve biljke ugibaju ili ne formiraju središnje stabljike, već samo bočne.

Suzbijanje: Kemijsko suzbijanje treba provesti pri gustoći populacije od: **2–4 kukca/m²**. Registrirani insekticidi za suzbijanje: MAVRIK 2 F – 30 ml/da; CITRIN MAX – 5 ml/da.

Suha trulež stabljike (fomoza)

Uzročnik: *Leptosphaeria maculans* – gljiva

Simptomi

Bolest se na uljanoj repici manifestira od nicanja biljaka do faze rasta od 6 listova. Na najnižim listovima stvaraju se nepravilne zaobljene, sivkasto-zelene mrlje s malim crnim točkicama na sebi (piknidiје uzročnika). Mrlje postupno nekrotiziraju i zahvaćaju lisne peteljke i stabljiku. Infekcija stabljike događa se izravno na površini tla ili neposredno iznad nje. Fomoza također napada korijenov vrat, gdje se pojavljuju tamne mrlje koje dovode do sušenja i odumiranja biljaka. Bolest se razvija u žarištima u usjevu i pod povoljnim uvjetima vrlo brzo se širi po cijelom polju.

Životni ciklus

Uzročnik preživljava u biljnim ostacima i djelomično u sjemenu uljane repice. Razvoju fomoze pogoduju kišno i vlažno vrijeme te optimalna dnevna temperatura od 22–24 stupnja.

Suzbijanje

Treba primijeniti uravnoteženu gnojdbu i suzbiti štetnike na uljanoj repici, budući da njihova oštećenja služe kao mjesto ulaska infekcije. Jesenska primjena fungicida značajno smanjuje učestalost i ozbiljnost infekcije, kao i rizik od izmrzavanja biljaka. Registrirani fungicidi za suzbijanje: KARAMBA 60 EC – 120 ml/da; ORIUS 25 EW/DYNASTY 25 EW/TEBUMAX 25 EW – 50 ml/da; PICTOR SC – 50 ml/da s 20–40 l/da prskalice; FOLICUR 250 EW/HORIZONT – 50–100 ml/da.